

Föreläsningar vid Stockholms högskola, HT 1894 : L 40:90 B /

Rydberg, Viktor,

HS L 40:90 B

National Library
of Sweden

[27.11.94]

1 ofd. bl.

N° 19.

Pisdagen den 27 November 1894.

1895

Till dem ha vi att räkna många af de skulpturer, s. jag i de följande föreläsningarna har visat, och till hvilka antal jag nu vill lägga några få andra, alla härförande från den hellenistiska perioden, d. v. s. tiden mellan Alexander den store och romarnas väldet öfver Grekland.

N: 95. Ett marmorhufud, som bevaras i Kapitolska museet i Rom och efter all anledning är hoord det utgifves för att vara: ett porträtt-hufud af den efter sagolika brageder vid unga år aflidne Alexander den store, ättling af en macedonisk Konungssläkt, men till omdet och till utseende en äkta hellen och den helleniska kulturrens väldigaste främjare, och spridare ^{helt ut} af genom sina erifringar, som Napoleon I varldt genom sina spridare af den franska revolutionens grundsatser, medan den skilnad dock, att Napoleons ryktlighet för de grundsatser han utbredd, torde varit vacklande och tvetydiga, medan Alexander, lärjungen af den store filosofen Aristoteles, var likasom den helleniska kulturrens hjält förkroppsligad. Om detta hufud, såsom man knappast kan beiffla, är ett Alexandersporträtt, så härförande denna kopia otvivelaktigt omedelbart eller medelbart från en originalbyst af Alexanders älsklingsskulptör Lysippos.

N: 500. Jag har först uttalat de skulpturgrupper, som den pergameniske Konungen Attalos, till minne af sin seger öfver gallierna, hade skänkt athenarna för att uppfästas invigas åt Pallad Athena och upställes på Athens Akropolis. Det var ~~det~~ grupper, som delvis i symbolisk, dels i rent realistisk mening framstälde civilisationens seger öfver barbariet. En af dessa symboliska grupperna ^{hade} var det många gånger beiffradt beqvämde motivet: hellenernas strid med amazonerna, och till denna grupp hörde den fallna amason vi här se.

N: 96. Från den hellenistiska tiden härförande den beiffrade marmorgrupp "brottarne", s. från i officierna i Florens.

Det är två unge män, som med utsträngande af, alla en
gymniskt utbildad Kropps Kraften söka besegra hvarandra
i brottning. För att mitt uppskattas bör man se gruppen
från alla sidor. Den är bevärad därpå, och hvilken ständ-
punkt man än väljer, är figurernas liniespel lika
öfvermåttligt, klart och väl utprägadt. Man får icke tro, att
striden är afgjord - att den som sin tillfallet är den under-
lägsne, är redan öfvervunnen. Han förfogar öfver ett väldigt
Kapital af muskelkraft, och det sätt, hvorpå han lagt sin ^{svarta} högra
föt öfver motståndarens venstra, medan hans böjda högra ben och
hans högra arm bereda sig till en gemensam plömlig Kraftau-
strängning, kan förbåda en hastig förändring i stridslyckan.
Konsten har här på ett utmärkt sätt återgripit i manövrer, som
dagligen förekom på de helleniska gymnastikfältet i där höll
sakskunniga utskådare i spänning. Kropparna, som vittna om
grundlig kunskap i anatomi, äro mejladade mjukt och elastiskt
på samma gång. Att gruppen är kopierad efter ett från-
stående helleniskt Skulpturverk, måhända af den rhodiska
skolan, är uppenbart.

